

מה שאירע בבאנגקוק

היה קרניאור

סימן מעורר לשנת 1973

1972 היתה שנה עקובה מדם. היא הת- קדמה מן הרצח ההמוני שנמשך במדינה ה- לוד לרצח ההמוני במינכן. אבל בימיה ה- אחרונים היא הגישה לאורח הישראלי שי משמח יותר: הרצה שלא היה בבאנגקוק. היו בפרשת באנגקוק פרטים שגבולו ב- פארסה קולנועית. החוטפים השתלטו על השגרירות הישראלית כשהם לבושים ב- פראקים, לפי כל כללי הטכס הדיפלומטי. כשמצאו סיגארים קובאיים יקרים על שולחן השגריר הנעדר, ביקשו באדיבות רשות מן החוטפים הכפופים להתכבד בהם, ול- אחר מכן כיבדו גם את שבוייהם בסיגא- רים של השגריר. לבסוף ניהלו עם שבו- ייהם עסקיהלפין של מטבע. תוך הסכמה הדדית והגנות מיסתרית.

פעולת השגריר. אבל לא רק הפארסה היתה מעודדת. גם החלק הרציני יותר של יממת באנגקוק היה בו כדי לשמח. יותר מכל אדם אחר, מנע את האסון השגריר המצרי. הדיפלומאט מקאהיר אדירי השפם נכנס לשגרירות בהסכמת השגריר הישראלי - והפך השגריר הערבי הראי שון שנכנס לשגרירות ישראלית. כאשר דגל כחול-לבן מתנופף על גגו. הוא הפעיל את כל כשרונו הדיפלומטי למען הצלת הישראלים - הסביר, איים, שיכנע ורכש את לב החוטפים, שהפרו בגללו את ההוראות של אירגונם.

קשה להניח שהמצרי נתגלה, לפתע, כ- חובב ישראל. סבירה יותר ההנחה שממ- שלת קאהיר למדה לקח ממחודלה התיס- טורי בפרשת מינכן, והבינה כי הטרור הפינאני מויק לעניין הערבי. הכרה כזאת יכולה מחר להיות מחסום רבי-עוצמה בפני המשך הטרור.

הדבר עורר בלב ישראלים רבים שאלה: מה היה קורה אילו ניתן לחוטפי מינכן להביא את קורבנותיהם למצרים, או ל- מדינה ערבית אחרת? האם לא היה ניתן או להפעיל לחצים כבדים להצלתם? האם לא היו המדינות הערביות נרתעות? האם ניתן היה או להציל?

קרניאור. ההתערבות המצרית הנמ- רצת למען הישראלים החטופים בבאנגקוק, והגיננו הירדני הספונטאני והחרף, היו קרניאור אחרונות בשלהי 1972, ואולי גם פתיחה סמלית לשנת 1973.

ביטחון

לא חישא שם

הביטחון לשוא

כשכחו כל הקצין

כפרשת איקרית וברעם,

צין תירוץ הביטחון

מישהו השמיץ השבוע את ממשלת-

ישראל. מישהו הטיח בפניה את האישום החמור ביותר העולה על הדעת במדינה לוחמת: שהממשלה משתמשת בשם הביטחון, המ- קודש על הכל, לשם קידום מטרות אפלות. שאינן שייכות לביטחון, או שהן חותרות תחת הביטחון.

את האישום הנורא הזה לא העלו אנשי "החית האדומה" או אנטי-ציונים מסוג אחר.

הוא העולה נגד ממשלת-ישראל - על- ידי ממשלת-ישראל עצמה.

מעשה בליעל. מעולם לא היתה פר- שה השעירה את הציבור הישראלי עד למעמקי מצפנו, קוממה נוער וקצנים, סופ- רים ואנשים ברוחב, כמו פרשת איקרית וברעם.

הממשלה העמידה תריס בפני הביקורת הציבורית הגואה. היא טענה: אי-אפשר להחזיר את עקורי שני הכפרים, מפני ש- הדבר ייצור תקדימי ימריץ עקורי כפרים אחרים לתבוע את שיבהם לכפריהם הנטר- שים, אם כי נטשו אותם בנסיבות שונות.

אף לרגע אחד לא התיימרה הממשלה לטעון כי החזרת עקורי שני הכפרים על-י- לה להוות סכנה ביטחונית.

השבוע ניסתה הממשלה לשים מנועל על פיות הציבור בעזרת הסיסמה העונה- על-הכל: הביטחון.

מה מסתריה

בדריפיה?

כ אשר החליטה השבוע ועדת מפ"ם לחייב את ההיאחזיות בפית- חת רפיה, הוסר המחסום האחרון בתוך הקואליציה שבממשלת ישראל לסיפוח מלא של איזור פיתחת-רפיה לתחום מדי-

השחורים משפחה בדואית, שפונתה מהאזורים המגודרים בפיתחת-רפיה, באה לראות את שיכון הפליטים שזכה לתואר ברזול - על-שם חיילי האו"ם הברזילאיים שחנו במקום לפני מליחמת ששת-הימים. בתי-השיכון החדשים בנויים בלוקים, מקורים גגות-פח. בתיכונן הכולל של האיזור, אמורים דיירי שיכונים אלה לשמש כוחד-עבודה זול להתיישבות היהודית החדשה במקום.

נתי-ישראל. אולם במציאות לא המתין איש כדי לקבל את אישור מפ"ם. כאשר נחנך השבוע באיזור הפיתחה מחנה הפליטים החדש, וכאשר הוחלט בממשלה על הקמת מרכז אזורי במקום, שיהווה בעצם תש- תית לתוכנית העיר ימית של דיין, היה ברור שמדיניות הסיפוח של ממשלת יש- ראל חוגגת את ניצחונה.

התרת הרסן להתיישבות יהודית מקי- פה על שטח שהיה לפני מלחמת ששת הימים שטח מצרי ריבוני. הרחיקה את סיכויי השלום עם מצרים בכמה צעדים נוספים. על יישוב פליטי הרצועה באיזור הפיתחה מדוח כתב העולם הזה: חוסיין איסמאיל זוכר כבר בקושי רב את באר-שבע, עיר הולדתו. למי- רות זאת, לא שכח אותה. "דיין זרע חול בעיניים שלנו", אמר השבוע המורה, ה- מלמד בבית-ספר במחנה-הפליטים ברפיה. "קודם פתח את המחסום, ופיתה אותו בשכר יומי, שהיה גדול פי חמש ממה שהרווחנו ברצועה. הכסף התחיל לזרום עלינו, וכשעובדים - אין זמן לחשוב על פוליטיקה.

19. שנה לא עבדו במחנה הפליטים. ישבו בבת-קפה, וחלמו על השיבה ל- פלסטין. ברדיו קהיר חזרו על זה כל יום. היום, רודפים אחרי הכסף, כמו ה- יהודים.

אהרי הכסף, בא עכשיו דיין ומציע בתים יפים. בטח שלוקחים. בטח שרוצים לצאת מהצפיפות האיומה. "אבל הבתים החדשים זה סס מרדס. כוונת היהודים לפתור בכך את בעיית הפליטים. את עניין הפיצויים על הרכוש הפלסטין - שכחו".

שיחזירו לי

את המיליונים

ת קיף הרבה יותר היה דאוד אל- קודסי, סוחר אמיד במחנה הפליטים. הוא דווקא זוכר היטב את שוק-הכרמל של תל-אביב לפני 48. "לי מציעים מיגרש ברפיח באלף לירות. מה זה רפיח בשבילי? זה טוב בשביל בדווים, שאין

שלה הישראלית רוצה לחסל את הצד המדיני של הבעיה. אני מסכים שבשכונה החדשה יש יותר מרחב וחודרים. אבל ישנה סכנה שהשיכון החדש, ועבודה בי- שפע בישראל - ירדמו לגמרי את ה- בעייה."

כך גיראו השבוע הדברים בעיני בעלי- הדבר עצמם, תושבי הגבול שכמחנות ה- פליטים ברצועת עזה, מחנה רפיה, שפנו ממחנה סוכנות הסעד לפליטים ונשלחו ל- מחנה פליטים חדיש יותר, שנבנה עבורם על-ידי ישראל בפיתחת רפיה. הבתים ב- מחנה היו חדישים ומרווחים יותר. אבל המחנה נשאר אותו מחנה.

קבעו שרים בממשלת-ישראל, בהתיי- חסס להעברת תושבי המחנות לשיכונים החדשים: "זהו פיתרון לבעיית הפליטות, לא לבעיית הפליטים. פיתרון לבעייה ה- הומנית, לא המדינית."

היתה זו רק אשלייה. לא היה בהקמת המחנה החדש שום פיתרון. שכן מלבד מיבני מגורים לא הוקמו בו או בסביבתו כל מיפעלי תעסוקה לפליטים. הם גם לא יורשו לעבד את הקרקעות באיזור שנועדו להקמת יישובים יהודיים.

וילות

עוני

קמת השכונות החדשות, המודר- ניות, לפליטים הנעקרים מהמחנות, היא רק פרויקט אחד, במיסגרת פעולות- הפיתוח העצומות המבוצעות כרגע באיזור. פעולות אלה נועדו גם לשני פרויקטים נוספים: הקמת שלושה מושבים חדשים בפיתחת-רפיה, והקמת העיר ימית. העוב- דה שביתת-הרדין הגבוה לצדק לא נתן עדיין תשובות לבג"צים שהוגשו לו, בעניין עקירתם של הבדווים ממקומותיהם - אינה מפריעה כהאזיה לקצב הפיתוח ה- מזורז: הטרקטורים ממשיכים ליישר ב- קצב-השיריון את מה שהיה עד אתמול שדות-המירעה של הבדווים - ולאלה לא נותר אלא להסתכל בכליון-עיניים.

הוילות החדשות של הפליטים אינן דו- מות כליכך לוילות של מושב שדות הסמוך, למשל.

אלה הן דירות בנות שלושה חדרים ועירים, בגודל 3x2 מטר החדר. אין דל- חות בין החדרים. מים וחשמל - אין. המיבנים, שהוקמו בבנייה תעשייתית, מוגבהים מידי יום: הערבים אינם מס-

והרבנים שלושה מתושבי מושב שדות, בשבילי המושב: וילות בקנה-מידה תל-אביבי, מכונית פרטית ליד הבית. בשדות המושב, עובדים כיום פועלים בדווים שפנו משדותיהם. עתה, הם חזרו לשטחים - כשכירי הבעלים היהודיים.

כינים עם גדרות נמוכות, והם ממהרים להביא אבנים מהבתים ההרוסים שבמחנה- הפליטים, על-מנת להגביה את הגדרות. הזרזים מביניהם גם כיסו את התצורות בגנות, הגדילו את שטח בתיהם.

במבט ראשון נראה היה כי הקמת ה- מחנה בפיתחת רפיה היתה צריכה להדאיג גם את המתיישבים היהודיים באיזור, אלא שענים של אלה אינה צרה בשכנים החד- שים. הם יודעים שהם הובאו למקום כדי להוות כוח עבודה עבורם.

וזהו הפעם הראשונה מאז הקמת ה- מדינה שפליטים מקבלים לרשותם רכוש, הכולל גם קרקע.

וזהו בדיק הנקודה המדיאנה אותם: החשש שבתים אלה, וקרקע זו, צריכים לשתום את פיהם, לחקק את תביעותיהם להחזרת רכושם מפני מלחמת-העצמאות.